

No. 47005

—
**Cyprus
and
Republic of Moldova**

Agreement between the Government of the Republic of Cyprus and the Government of the Republic of Moldova for the reciprocal promotion and protection of investments. Chisinau, 13 September 2007

Entry into force: *27 March 2008 by notification, in accordance with article 15*

Authentic texts: *English, Greek and Moldovan*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Cyprus, 22 January 2010*

—
**Chypre
et
République de Moldova**

Accord entre le Gouvernement de la République de Chypre et le Gouvernement de la République de Moldova pour la promotion et la protection réciproques des investissements. Chisinau, 13 septembre 2007

Entrée en vigueur : *27 mars 2008 par notification, conformément à l'article 15*

Textes authentiques : *anglais, grec et moldave*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Chypre, 22 janvier 2010*

[MOLDOVAN TEXT – TEXTE MOLDAVE]

A C O R D

ÎN TRE

GUVERNUL REPUBLICII CIPRU

ȘI

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

PRIVIND PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA RECIPROCĂ A INVESTIȚIILOR

Guvernul Republicii Cipru și, Guvernul Republicii Moldova denumite în continuare “Părți Contractante”,

Dorind să extindă și să intensifice colaborarea economică de lungă durată între Părțile Contractante în bază de egalitate și avantaj reciproc;

Intenționând să creeze și să mențină condiții favorabile pentru efectuarea investițiilor de către investitorii unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante.

Au convenit asupra celor ce urmează:

ARTICOLUL 1
Definiții

În scopul prezentului Acord

1 Noțiunea "investiții" înseamnă orice gen de patrimoniu investit în scopul obținerii unui venit sau în alt scop de afaceri, de către investitorii unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, în conformitate cu legislația ultimei Părți Contractante și include în particular dar nu în exclusivitate

- a) Proprietatea mobilă și imobilă, precum și alte drepturi de proprietate,
- b) Drepturi provenite din acțiuni, obligațiuni și alte tipuri de participare la întreprinderi,
- c) Creanțe monetare sau alte creanțe și drepturi cu valoare economică,
- d) Drepturi de proprietate intelectuală, procese tehnice și know-how,

Orice modificare a formei în care bunurile au fost investite, sau re-investite nu va afecta caracterul de investiție a bunurilor originale investite, cu condiția că așa o modificare nu contravine legislației Părții Contractante în teritoriul căreia a fost efectuată investiția.

2 Noțiunea "venituri" definește câștigurile obținute dintr-o investiție într-o perioadă determinată de timp așa ca profiturile, dobânzile, royalty și alte onorarii, remunerații, obținute din lichidarea totală sau parțială a investiției, precum și orice alte sume provenite dintr-o astfel de investiție, care sunt considerate drept venituri, conform legislației Părții Contractante gazdă

3 Noțiunea "investitor" înseamnă

a) Referitor la Republica Cipru

- (i) Persoanele fizice care în conformitate cu legislația Republicii Cipru, dețin cetățenia Republicii Cipru,
- (ii) Persoanele juridice constituite sau înregistrate în conformitate cu legislația Republicii Cipru și care au sediul pe teritoriul Republicii Cipru

b) Referitor la Republica Moldova

- (i) Persoanele fizice, care în conformitate cu prevederile legale ale Republicii Moldova dețin cetățenia Republicii Moldova,
- (ii) Persoanele juridice sau orice altă entitate legală, înregistrată, constituită sau astfel legal organizată în conformitate cu legislația Republicii Moldova precum și întreprinzători individuali, care au sediul și își desfășoară activitatea de afaceri pe teritoriul Republicii Moldova,

4. Noțiunea "teritoriu" înseamnă:

a) Referitor la Republica Cipru:

Termenul „teritoriu” constituit din sol, spațiul aerian și apele teritoriale, precum și zonele economice unice și coloana continentală, care se extinde în afara limitelor apelor teritoriale ale Republicii Cipru, și asupra cărora Republica Cipru își exercită drepturile suverane și jurisdicția, în conformitate cu dreptul internațional.

b) Referitor la Republica Moldova: spațiul geografic alcătuit din sol, subsol, ape și coloana de aer de deasupra solului și apelor cuprins între frontierele sale, asupra cărora Republica Moldova își exercită drepturile suverane și jurisdicția, în conformitate cu propria legislație și dreptul internațional.

ARTICOLUL 2

Promovarea și Protejarea Investițiilor

1. Fiecare Parte Contractantă va promova și va admite investițiile efectuate pe teritoriul său, de către investitorii celeilalte Părți Contractante.
2. Investițiile permise în conformitate cu legislația Părții Contractante, pe teritoriul căreia au fost efectuate, se vor bucura de protecție și securitate deplină, care, în orice caz, nu va fi mai puțin favorabilă decât cea acordată investițiilor investitorilor Părții Contractante, pe teritoriul căreia investițiile sunt efectuate sau a investitorilor altui Stat terț, oricare din acestea este mai favorabile.
3. Fiecare Parte Contractantă nu va afecta prin măsuri arbitrare sau discriminatorii dezvoltarea, managementul, menținerea, folosirea, posedarea investițiilor investitorilor.
4. În cazul reinvestițiilor aprobate, veniturile obținute din acestea se vor bucura de aceeași protecție ca investițiile inițiale

ARTICOLUL 3

Tratamentul Național și Tratamentul Națiunii celei mai Favorizate

1. Fiecare Parte Contractantă va acorda pe teritoriul său, investitorilor și veniturilor investitorilor celeilalte Părți Contractante, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat investițiilor și veniturilor propriilor săi investitori sau investitorilor și veniturilor investitorilor oricărui alt Stat terț, în funcție de cel care este mai favorabil pentru investitorii celeilalte Părți Contractante
2. Nici o Parte Contractantă nu va acorda, pe teritoriul său, investitorilor celeilalte Părți Contractante, în ceea ce privește excluderea, managementul, menținerea, posedarea, folosirea sau vânzarea investițiilor lor, un tratament mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor săi investitori sau investitorilor oricărui Stat terț, în funcție de cel care este mai favorabil pentru investitorii celeilalte Părți Contractante

- 3 Prevederile alineatelor 1 și 2 ale prezentului Articol nu vor fi interpretate în sensul de a obliga o Parte Contractantă, să acorde investitorilor celeilalte Părți Contractante, avantajul oricărui tratament, preferință sau privilegiu, ce rezultă din
- a) Participare în calitate de membru sau asociere la o zonă de comerț liber existentă sau viitoare, uniune vamală, piață comună sau acord internațional similar la care o Parte Contractantă este sau poate deveni parte în viitor,
  - b) Acorduri privind evitarea dublei impuneri sau orice alte aranjamente ce se referă complet sau parțial la impozitare
- 4 Tratamentul prevăzut în alineatul 1 și 2 al prezentului Articol va fi acordat pe bază de reciprocitate
- 5 Nimic în acest Acord nu va împiedica cealaltă Parte Contractantă de la aplicarea noilor măsuri, adoptate în cadrul unei forme de cooperare regională, menționată în paragraful 3(a) al prezentului Articol, care înlocuiește măsurile anterioare aplicate de Partea Contractantă.

ARTICOLUL 4

Exproprierea

- 1 Investițiile investitorilor unei Părți Contractante efectuate pe teritoriul celeilalte Părți Contractante nu vor fi naționalizate, expropriate sau supuse rechiziției sau oricărui altor măsuri cu efect echivalent naționalizării sau exproprierii (denumită în continuare "expropriere"), decât în interes public și în baza unei proceduri legale, în bază non-discriminatorie și care va fi însoțită de o despăgubire promptă, adecvată și efectivă
- 2 Această compensare va corespunde valorii de piață veridice a investiției expropriate, imediat înainte de momentul exproprierii sau înainte de momentul când exproprierea iminentă a fost făcută public cunoscută, în funcție de ce se întâmplă mai întâi. Compensarea va fi plătită în valută liber convertibilă și va fi efectuată fără întârziere. Compensarea va include dobanza din momentul exproprierii până la data nemijlocită a plății, la rata de schimb de piață aplicabilă la data transferului
- 3 Prevederile alineatului 1 al prezentului Articol se va aplica și în cazul când o Parte Contractantă expropriează bunurile unei companii constituită în conformitate cu legislația în vigoare în orice parte a teritoriului acestei Părți Contractante și în care investitorii celeilalte Părți Contractante dețin acțiuni

ARTICOLUL 5

Compensarea pentru Pierderi

Investitorii uneia dintre Părțile Contractante investițiile cărora suferă pierderi pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, cauzate de război sau de alt conflict armat, revoltă de tulburări civile de o stare de urgență națională sau alte evenimente similare, vor beneficia de un tratament privind restituirea, despăgubirea, compensarea sau altă reglare din partea ultimei Părți Contractante nu mai puțin favorabil decât tratamentul pe care ultima Parte Contractantă îl asigură propriilor investitori sau

investitorilor unui Stat terț, în funcție de cel care este mai favorabil pentru investitori celeilalte Părți Contractante

ARTICOLUL 6 Transferuri

- 1 Fiecare Parte Contractantă va garanta investitorilor celeilalte Părți Contractante, după îndeplinirea obligațiilor fiscale, transferul liber al plăților în legătură cu investițiile acestor investitori. Aceste transferuri vor fi efectuate fără întârziere, în valută liber convertibilă și la rata de schimb bancară, aplicabilă la data transferului.
- 2 Astfel de transferuri vor include în particular, dar nu în exclusivitate
  - a) Capitalul inițial și contribuțiile adiționale destinate menținerii și extinderii investiției;
  - b) Profiturile, dobânzile, dividendele și alte venituri curente,
  - c) Sumele destinate rambursării împrumuturilor aferente investiției,
  - d) Royalty și alte taxe;
  - e) Sumele rezultate din lichidarea totală sau parțială a investiției;
  - f) Salariile și alte remunerări ale cetățenilor angajați de peste hotare în legătură cu investiția;
  - g) Orice compensare sau alte plăți prevăzută în Articolele 4 și 5 ale prezentului Acord;

ARTICOLUL 7 Subrogarea

- 1 În cazul în care, o Parte Contractantă sau o instituție împuternicită a ei, efectuează o plată legală propriului investitor în baza unei garanții sau contract de asigurare, acordată pentru orice investiție efectuată pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, cealaltă Parte Contractantă va recunoaște, indiferent de drepturile ei, conform Articolului 10 al acestui Acord, transmiterea în baza principiului subrogării asupra primei Părți Contractante sau instituției împuternicite a ei, a tuturor drepturilor și pretențiilor investitorului.
- 2 Referitor la transferul de plăt către o Parte Contractantă, agenția autorizată de către aceasta, va efectua transferul în conformitate cu prevederile Articolului 6 al prezentului Acord.
- 3 Diferențele între o Parte Contractantă și o societate de asigurare vor fi soluționate în conformitate cu prevederile Articolului 10 al prezentului Acord.

ARTICOLUL 8 Aplicarea altor Reguli

În cazul în care prevederile legislației uneia dintre Părțile Contractante sau obligațiile de drept internațional, care există pe lângă prezentul Acord sau urmează să se stabilească în viitor între Părțile Contractante conțin o reglementare generală sau specială, care justifică investițiile

investitorilor celeilalte Părți Contractante la un tratament mai favorabil decât cel prevăzut de prezentul Acord, arunci aceste reglementări pe parcursul valabilității lor au prioritate față de prezentul Acord

ARTICOLUL 9 **Soluționarea Diferendelor între Părțile Contractante**

- 1 Diferențele dintre Părțile Contractante, privind interpretarea sau aplicarea prezentului Acord, se vor reglementa, în măsura posibilităților, prin negocieri prin canale diplomatice
- 2 Dacă un diferend nu va fi astfel reglementat timp de șase luni de la data începerii negocierilor de soluționare a diferendului, acest diferend va fi supus, la solicitarea uneia dintre Părțile Contractante, unui tribunal de arbitraj
- 3 Acest tribunal de arbitraj va fi constituit precum urmează Fiecare Parte Contractantă va desemna un membru al tribunalului și acești doi arbitri vor alege, în conformitate cu prevederile alineatului 5 al prezentului Articol, un cetățean al unui Stat terț, care cu acordul Părților Contractante va fi desemnat în calitate de președinte al tribunalului Membrii tribunalului vor fi numiți în decursul a trei luni și președintele timp de cinci luni din momentul cînd una din Părțile Contractante a fost înșunțata de către cealaltă despre supunerea diferendului unui tribunal arbitral
- 4 În cazul în care în termenele prevăzute în alineatul 3 al acestui Articol, nu au fost efectuate numirile necesare, fiecare Parte Contractantă poate să se adreseze Președintelui Curții Internaționale de Justiție pentru a face numirile necesare Dacă Președintele este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante, sau din alte motive este împiedicat să exercite această funcție, Vicepreședintele va fi invitat să facă numirile necesare În cazul în care Vicepreședintele este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante sau de asemenea este împiedicat să exercite această funcție, membrul Curții Internaționale de Justiție, cu cea mai mare vechime în muncă, care nu este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante, va fi invitat să facă numirile necesare
- 5 Președintele tribunalului va fi cetățean al unui stat terț cu care ambele Părți Contractante mențin relații diplomatice
- 6 Tribunalul de arbitraj va adopta deciziile în conformitate cu legislația inclusiv prezentul Acord și alte acorduri relevante care există între Părțile Contractante precum și regulile și principiile universale ale dreptului internațional
- 7 În caz dacă Părțile Contractante nu au decis, tribunalul de arbitraj va determina propria procedură.
- 8 Tribunalul de arbitraj adoptă deciziile prin majoritate de voturi Deciziile tribunalului sunt definitive și obligatorii pentru ambele Părți Contractante
- 9 Fiecare Parte Contractantă va suporta cheltuielile legate de membrul desemnat de această Parte Contractantă și de reprezentarea sa la procedura de arbitraj Cheltuielile legate de președinte, precum și celelalte cheltuieli, vor fi suportate în măsura egală de către ambele Părți Contractante Tribunalul poate totuși să stabilească o altă reparuzare a cheltuielilor prin hotărârea sa și această hotărâre va fi obligatorie pentru ambele Părți Contractante

ARTICOLUL 10

Soluționarea Diferendelor între un Investitor și o Parte Contractantă

1. Orice diferend, care poate apărea între o Parte Contractantă și un investitor al celeilalte Părți Contractante în legătură cu o investiție efectuată pe teritoriul primei Părți Contractante, va fi soluționat prin tratative amiabile.
2. Dacă diferendul nu poate fi soluționat în conformitate cu prevederile alineatului 1 al acestui Articol în decurs de șase luni de la data la care una dintre părți la diferend a solicitat reglementare pe cale amiabilă a diferendului, investitorul interesat poate să supună diferendul:
  - a) Unei instanțe competente de arbitraj sau administrative a Părții Contractante, în teritoriul căreia a fost efectuată investiția; sau
  - b) Unui tribunal de arbitraj ad hoc, constituit în conformitate cu Regulile de Arbitrare ale Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional (UNCITRAL); sau
  - c) Unui proces de conciliere sau arbitraj la Centrul Internațional pentru Soluționarea Diferendelor legate de Investiții (denumit în continuare "Centrul"), instituit prin Convenția pentru Reglementarea Diferendelor legate de Investiții între State și Cetățenii altor State, deschisă pentru semnare la Washington, la 18 martie 1965 (denumită în continuare "Convenția"), în cazul în care ambele Părți Contractante au devenit părți la Convenție.
  - d) Institutul de Arbitraj al Tribunalului de Arbitraj al Camerei de Comerț din Stockholm, sau
  - e) Tribunalul de Arbitraj al Camerei Internaționale de Comerț de la Paris.
3. Întreprinderea care este înregistrată sau constituită conform legislației în vigoare pe teritoriul unei Părți Contractante și în care anterior apariției diferendului, majoritatea acțiunilor era deținută de către investitorii celeilalte Părți Contractante, în conformitate cu Articolul 25(2)(b) al Convenției, menționat în paragraful 2(c) al prezentului Articol, va fi tratat în scopul acestei Convenții, ca întreprindere a celeilalte Părți Contractante.
4. Hotărârea arbitrajului va fi bazată pe:
  - prevederile prezentului Acord;
  - regulile și principiile acceptate universal de dreptul internațional.
5. Hotărârea va fi definitivă și obligatorie pentru ambele părți la diferend și va fi executată în conformitate cu legislația Părții Contractante în cauză.
6. Partea Contractantă nu poate, la nici o etapă a procesului de arbitraj sau a executării hotărârii arbitrale, să folosească drept apărare, obiecție sau contra-argument sau orice alt motiv, faptul că investitorul, care prezintă parte adversă în diferend, a primit sau va primi în baza unei garanții sau unui contract de asigurare contra riscurilor politice, o despăgubire sau altă compensare parțială sau totală a pierderilor suferite.

ARTICOLUL 11
Consultări

Reprezentanții Părților Contractante se vor consulta, în caz de necesitate în vederea examinării și implementării prezentului Acord. Aceste consultări vor fi petrecute la inițiativa uneia dintre Părțile Contractante în locul și timpul convenit prin canale diplomatice.

ARTICOLUL 12
Alte prevederi

- 1 Fiecare Parte Contractantă, în conformitate cu practicile administrative și legislația în vigoare va examina în mod prielnic solicitările privind intrarea și sederea investitorilor, angajaților și lucrătorilor celeilalte Părți Contractante care sunt implicați în activități legate de investiții.
- 2 Părțile Contractante nu vor exclude sau împiedica agențiile de transport ale celeilalte Părți Contractante și în conformitate cu legislația sa, dacă va fi necesar, vor emite permise pentru transportarea bunurilor și persoanelor în legătură cu investițiile efectuate.

ARTICOLUL 13
Aplicarea Acordului

Prezentul Acord se va aplica investițiilor existente sau atrase după intrarea în vigoare a acestuia de către investitorii unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, însă, în cazul investițiilor existente prevederile Acordului vor fi aplicate numai acțiunilor petrecute după intrarea în vigoare a prezentului Acord.

ARTICOLUL 14
Interese Necesare de Securitate

Nimic în acest Acord nu va împiedica oricare dintre Părțile Contractante să întreprindă măsuri, pentru realizarea obligațiilor sale în vederea menținerii păcii și securității internaționale.

ARTICOLUL 15
Intrarea în vigoare, Durata și Expirarea

- 1 Prezentul Acord va intra în vigoare la data primirii prin canale diplomatice a ultimei notificări despre îndeplinirea de către Părțile Contractante, a tuturor procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a acordurilor internaționale. Acordul va rămâne în vigoare pe o perioadă de zece ani și se va prelungi în mod automat pentru perioade consecutive de doi ani.
- 2 Prezentul Acord nu va prejudicia dreptul oricărei Părți Contractante de a amenda în întregime sau parțial, sau de a amenda prezentul Acord la orice timp pe perioada validității acestuia.
- 3 În acest caz, dacă Părțile Contractante nu ajung la o înțelegere privind orice modificare sau încetarea prezentului Acord după zece luni de la notificarea în sens a unei Părți Contractante, Partea care a înaintat propunerea va putea denunța Acordul timp de 30 de zile, de la sfârșitul perioadei stabilite de 6 luni. Denunțarea se va efectua prin notificarea prin canale diplomatice despre încetarea prezentului Acord. În acest caz, Acordul va înceta în 6 luni de la data primirii

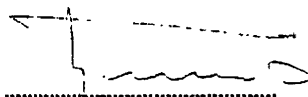
notificării de către cealaltă Parte Contractantă, doar dacă notificarea este emisă în baza acordului mutual, înainte de expirarea termenului de notificare.

4. Cu referire la investițiile efectuate anterior datei de amendare sau încetare a prezentei Acord, acestea vor continua să fie efective pe o perioadă de zece ani, de la acea dată.

DREPT PENTRU CARE, reprezentanții subsemnați, autorizați în modul convenit, au semnat prezentul Acord.

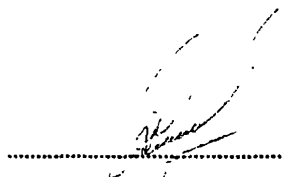
ÎNCHEIAT la Chișinău la 13 / 9 / 2007 în două exemplare originale în limbile Greacă, Moldovenească, și Engleză, toate textele fiind egal autentice. În cazul divergenței de interpretare, textul în limba engleză va fi de referință

**PENTRU GUVERNUL
REPUBLICII CIPRU**

**Antonis Michaelides
MINISTRU AL COMERȚULUI
INDUSTRIEI ȘI TURISMULUI**

**PENTRU GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA**

**Igor Dodon
MINISTRU AL ECONOMIEI ȘI COMERȚULUI**